

Gedichtenwedstrijd Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 2022

In oktober 2022 heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden een gedichtenwedstrijd georganiseerd. Wij wilden graag aan collega's die met pensioen gaan een kunstzinnig, tijdloos en blijvend cadeau meegeven en kwamen bij een gedicht uit. Een gedicht is taal en met taal zijn wij dagelijks bezig. Een gedicht is ook kunst en daardoor een blijvend aandenken.

We hebben veel en prachtige inzendingen ontvangen. Het was al met al nog een lastige klus om het winnende gedicht te kiezen. Gelukkig heeft het merendeel van de inzenders toestemming gegeven om zijn of haar gedicht, dat niet heeft gewonnen maar zonder uitzonderingen prachtig is, in deze digitale bundel op te nemen.

Onze dank gaat uit naar de juryleden, Felicia van der Maden, Esther de Boer en de deskundige Henk Steenhuis. Op de volgende pagina is beschreven hoe de jury tot haar oordeel is gekomen.

En natuurlijk gaat onze grote dank ook uit naar alle inzenders, die de moeite hebben genomen om een gedicht voor ons te maken en in te sturen.

Het winnende gedicht is aan het einde van de bundel opgenomen (pagina 40).

Leeuwarden, 23 januari 2023

Martijn van Wees
Bart Hofstra
Corinne Koopman

Over het totstandkomen van het jury-oordeel

“De jury was blij verrast niet alleen met de hoeveelheid ingezonden gedichten, meer dan 40, maar ook vooral met de kwaliteit van de inzendingen: van hoog niveau. Dat maakte dat we het erg moeilijk kregen bij de beoordeling. Alleen al het lezen van de poëtische pennenvruchten van zovelen die bereid waren iets te schrijven over het hof maakte ons blij.

Aan de hand van de volgende selectiecriteria zijn we te werk gegaan: het moest een gedicht betreffen dat geschikt was om mee te geven bij een afscheid van een collega, het moest algemeen bruikbaar zijn, dus voor alle vertrekkend medewerkers, het moest tijdloos zijn en, niet onbelangrijk, het moest blijk geven van iets speciaals, iets eigens dat bij het hof hoort. Daarnaast keken we uiteraard naar taalkundige aspecten: is het mooi geschreven, heeft het een eigen stijl, is het goed en makkelijk leesbaar, loopt het lekker?

Door deze schiftpunten te gebruiken hebben we een heel aantal gedichten ter zijde moeten leggen. Daar waren veel op zich goede en aansprekende gedichten bij maar de één was te mannelijk, de ander enkel gericht op het vertrek van een raadsheer, een volgende niet inclusief of te politiek getint, er ontbrak iets over het eigene van hof of was het te weinig geschikt voor een afscheid.

Na uitgebreid jury-overleg, wikken en wegen, lezen en herlezen, voorlezen zelfs, zijn we unaniem op een gedicht uitgekomen dat van alle inzendingen de gevraagde elementen niet alleen allemaal bevat maar ook van een tijdloze schoonheid is en prachtig omschrijft wat de kernwaarden zijn van het werk dat het gerechtshof doet. Daarmee vinden wij het gedicht een prachtig afscheidscadeau voor een vertrekkende medewerker, die daarmee goede herinneringen aan zijn of haar tijd kan bewaren”.

Recht spreken

Jaag niet op roem of eretekens, zoek
zachte krachten tegen luid vertoon
en wetten om de macht te breken.

Luister bij groot licht. Geef stem
aan de planeet, de zee recht
op verschoning, dieren een gezicht.

We hadden goden, vorsten, zeden-
prekers. We hebben het geweten.
Praat niet recht wat krom is, spreek!

Hans Rothuizen

Klaar voor de toekomst

Tijd gaat onstuitbaar voort
in altijd dezelfde vaart, de klok
tikt al eeuwen even snel de uren weg.

De mens verandert misschien wel en ziet
sommige regels als ouderwets, verandering
moet. Een wet is geen wet van Meden
en Perzen, maar dynamisch in de tijd en
veranderen is geen schande, maar
een noodzaak.

De handhaver en uitlegger is geen papieren
mens, staat midden in een roerige
maatschappij, niet modieus, niet in de waan
van de dag, wel duurzaam, betrouwbaar,
onafhankelijk en eerlijk.

Maurice Broere

Ons streven is het rechtsgevoel
In Nederland te schragen
Hernieuwde weging in beroep
Dat mag men bij ons vragen

Collegiaal en toegewijd
Zijn wij hier alle dagen
Het hof betuigt jou dank dat jij
Daaraan hebt bijgedragen

Peter van der Vlis

In onze jeugd was het Hof
de stek waar zoet het fruit hing
zoals in die van Eden.

Later bleek het Hof
de plek waar wijs
het recht vaardig wordt beleden.

Handen aan de ploeg
verbonden in het weten
dat vele lichter maken
wat zoveel zwaarte droeg.

Weldra is uw Hof verleden.
Laat het mijm'ren hierover
de geur hebben
van die van Eden!

Pim Rodenboog

Vaarwel

de toga werd rafelig in de loop der jaren,
de geest scherper
werken in de kracht van de taal
eloquent, weelderige zinnen
inmiddels vervlogen in de tijd,
want klare taal,
vonnissen te vuur en te zwaard
geblinddoekt in rechtvaardigheid
en altijd het rotsvast besef dat de beslissingen
er toe deden
omdat het om mensen gaat

nu rest stilte en voldoening

Gerda van Dijk

Sublid

Het probleem met al die wetsartikelen, zei de rechter,
is dat ik nooit een boef tegenkwam die ze heeft gelezen.

August Tholen

aanzegging

tijd verstuipt, verdampt werkweken
er lijkt geen einde te komen
aan de mensenstroom die je aankijkt

hoopt op dossiers van zelf en zegen.
kille staven bekennen kleur, ze scheiden
jou van modder of zon, van wijsheid of gekte

verlost van het geharrewar schuift een bootje
naar de eindeloze verte. voor jou
geen zware zaken meer, alleen nog dromen

Monique Bol

Waarheidsvinding, rechtsherstel,
Vergelding, redelijkheid en wet.
Welk belang het zwaarst moet wegen
Wat is er voor , en wat er tegen...
Hoe is, voor gelijke kappen,
de speeltafel gezet?

Niet geleid door belang of haat
Orde brengen in de chaos:
Rechtspreken is een scheppingsdaad.

Marina van der Kooi

Afscheid

Je krijgt opeens een kromme dichtersvraag:
‘Schrijf jij vandaag maar eventjes iets aardigs’
Je woorden komen door emoties traag
Met recht spreek jij: ‘Ik denk dat ik verdaag!’
Je ziet in afscheid nemen niets rechtvaardigs

René Tuk

Kijk jezelf nu maar eens aan
jij hebt met recht veel goed gedaan
achter de schermen, in de wind

Zie om naar wat jij achterlaat:
de zaken waar jij iets van vond,
de mensen waar het over ging,
je collega's in een hecht verbond

Het is gezien, kijk nu vooruit
zeker wetend: Recht bestaat

Karen de Boer

Het oordeel galmt als een refrein
opnieuw gehoord, feit en verhaal
opnieuw gezien, verstild verdriet
het recht, het kent de mensen niet.

Het hof dat eens barmhartig was,
opstandig werd en toen verbond
blijft achter met een woordloos lied
het recht, het kent de mensen niet.

Geen afscheid is gestold in wet,
alleen wie loslaat breekt de val,
geen uitspraak doet de pijn teniet,
totdat het recht de mensen ziet.

Het oordeel galmt als een refrein,
herhaald verlangen mens te zijn.

Miek Smilde

Dubbel

Voor het halve land
wordt opnieuw dezelfde zaak bekeken
en dit keer weer met andere ogen.

Voor beide partijen
tot twee maal
bij het rechte eind.

Tonko Ufkes

Als de dingboom bloeit
komen alle dingen tot hun recht:
mensen, dieren, dingen die nooit voorbij gaan.
Iedereen is eerlijk als wie niet de waarheid spreekt
dat eerlijk zegt – maar we liegen niet
en we verliezen niet
want warmte is een mensenrecht
en van alle dingen, schrijf ik,
erewoord, hierbij in het zand –
ding ik het liefste
naar je rechterhand.

Vicky Francken

Vaar wel
vaardig en waardig
rechtmatig of bochtig
rechtvaardigheid latend

woorden die botsen
als degens van kracht
soms rustig, soms heftig
maar meestal wel deftig

vaar nu maar verder
de wet als je herder
het is niet zo simpel
op papier als in 't echt

maar zonder het recht
was het woordengevecht
misschien nooit echt beslecht

Kris De Bruyne

vyrtisartwork.wordpress.com

Een huis vol conflict, boosheid
Een huis vol normen, integriteit
Een huis vol waarden, verenigbaarheid
Een huis vol mensen, kwetsbaarheid
Gelijkheid

Arrest, uitspraak en beschikking
Oordeel en veroordeling
Angst en opluchting
Wanhoop en vergeving
Berusting

Een huis vol menselijkheid
zachtmoedigheid, rechtvaardigheid
Bijdragen aan weerbaarheid

Jolande ter Avest

Bewijslast

camerabeelden bepalen de uitspraak

dat hij op haar afstevent

het maaïen van zijn arm

camerabeelden bepalen de uitspraak

dat zij een vrouw is en zwanger

camerabeelden bepalen de uitspraak

wat buiten beeld gebeurt of net daarvoor:

niet ter zake doend

camerabeelden

die de scheldwoorden van de vrouw niet laten horen

bepalen de uitspraak

camerabeelden

die de afstand tussen de maaïende arm en de vrouw vertekenen

bepalen de uitspraak

camerabeelden

die de arbeidsomstandigheden niet tonen

bepalen de uitspraak

de uitspraak

allesbepalend

Wij, meesters in het beslechten van geschillen
Non modo, sed quomodo
Wij deelden kennis, vreugde en verdriet

Altijd in de wetenschap
Dat het recht zal zegevieren
Iustitia praevalebit

Wij heffen nu het glas
Gratus sumus, non obliviscar tui
Omnia fausta, ab imo pectore

Carla van der Meulen

Vrouwe Justitia

Daar waar recht wordt 'besproken',
is inzet een groot goed.
Op de weegschaal van vrouwe Justitia echter
is het gewicht van dankbaarheid wat telt.

Silvia Teeuw

Is er een hoger beroep dan
Terugzien op je gedane arbeid
Op je lauweren genesteld
Nagenietend van je inmiddels
Aangedikte successen
Lachend om je vroege flaters
Je al wat vervagende frustraties
Je fijne collega's?

Jaap Bakker

Recht

Als gerechtsdienaren
bogen ze naar het recht,
bogen het recht niet,
maakten niet recht
wat krom was.

Als Ridder in de Orde
van de Rechtsorde
namen zij geen loopje
met het recht, dat zelf
zijn loop moest hebben.

Als Lakeien van Vrouwe
Justitia hadden ze een
blind vertrouwen in haar,
die wikte en woog, en wijs
ten rechte vonnis wees.

Lowie Gilissen

rechtvaardig

toen ik nog blind was
zag ik ze allemaal
de vuist het mes de kogel
bedoeld om kwaad te doen
vele ogen heb ik nadien geopend
om hun het recht te laten zien

Luuk den Hartog

Rechtspraak

Is dit recht of is dit krom?
Is dit hoe wij spreken?
Gaat er iets het hoekje om?
Moeten wij weer preken?

Is de toga stemmig zwart?
Zijn verhalen enkel wit?
Doen wij alles met ons hart?
Is van ons wat ons bezit?

Ach, welnee, wij spreken recht
in vlees en bloed, levensecht.

Gust Peeters

het laatste woord is vastgelegd

rechtspraak is samenspraak om de schaal van
vrouwe justitia in evenwicht te houden tussen
onafhankelijke magistratuur en justitiabelen

woorden van gewicht zijn geschreven en gesproken
ook uw bijdrage was onmisbaar vandaar een woord
van dank – aldus in openbare raadkamer besloten

Gerard Scharn

rechtspraak

toen ik vanavond slapen ging
was daar plotseling mijn moeder aan het bed
jongen leg je handen in mijn schoot
wees niet te groot zeg eens wat je hebt misdaan
je weet voor altijd zijn wij diep verbonden
vertel me onomwonden wat is je vergrijp

je bent gestruikeld over grote stenen
je viel ik zie het bloeden van je knie

sta recht nu kies voor mij een rechter pad

Luuk den Hartog

Recht zo die gaat

Als je binnentrad over de marmeren tegels
Het geluid oud en wijs
Heette ze je met haar schalen
Welkom in haar paleis
Waar jij met pen en papier
Cijfers en woorden
Stemverheffing, gefluister
Jullie doel bekoorde
Soms lachte ze naar je
Tenminste, als ze niet liep te tieren
Nu bedankt ze je en hoopt dat je altijd
Rechtvaardigheid laat zegevieren

Jasmijn Seghers

Kijk nog eens om

en herinner

hoe recht is gedaan

bij geschillen

Met weegschaal en zwaard

maar graag zonder blinddoek

met oog voor elkaar

een heldere blik en visie

Froukje Boeijenga

Een nieuwe wending
Een andere route
Welke richting dan ook
Je komt ergens aan
met in gedachten
kwesties die liepen
en zaken die lopen
deskundig gewogen
geoordeeld, gevonnist
met het recht voor ogen
De toekomst is nu

Froukje Boeijenga

Zullen we een bos beginnen?

Graaf een kuil
en plant je boom
voorzichtig
naast de mijne

Kunnen ze elkaar
uit de wind houden
als het stormt

of in de zondagzon
samen zwijgen

En als ze 's avonds
door de wimpers
van hun twijgen
naar elkaar kijken
beginnen ze al
op een bos te lijken.

Jan-Dirk van Arkel

Vertel maar eens in een dichte lijn hoe krom nooit recht kan zijn
Hoe ogen neer of omhoog kijken maar jouw blik ontwijken
Je voor mensen kwijnend in verdriet, de zon wil laten schijnen
Al blijft het ongewis, was de smaak van het gerecht raak of mis
Het kwam wel door jouw toedoen op de bank
Waarvoor onze welgemeende dank

Kees Strien

Het rechte pad

Recht is de weg die achter ons ligt,
de hobbels en de kuilen met elkaar genomen.
Verborgen is de weg in het vooruitzicht,
geen mens weet wat er nog gaat komen.
Maar hoe het pad zich ook ontvouwt,
blijf het met hoffelijkheid betreden.
Wees steeds onwankelbaar vertrouwd,
daar is nog nooit iemand op uitgegleden.
Het bracht je wat je nu hebt opgebouwd
en waar je staat in 't heden.

Anna

wanneer het *recht*
niet wordt *beslecht*
maar men er wel
aan is *gehecht* dan is
het belangrijk dat een
knecht zich *vlecht*
in het *geweicht* zodat men
zich *oprecht* beseft
dit is *echt recht*
©Jennee Rorie

Hier werd ik gezien
Terwijl ik de wc's schrobde
En het dossier kopieerde
En ik de zaak uitriep

Geestelijk naakt kwam de mens in dit huis zijn recht halen
Hier zag ik mijzelf
Mijn hersens pijnigen
Hier zag ik de machinerie van rechtvaardigheid
Hier zag ik de radeloosheid van de vertrapten
En hier was de blik soms vernietigend

Hier luisterden we naar de kinderen
Van verloren ouders

Hier stroomde alles als de IJssel
Hier bombarden de klokken van de Dom
Hier zagen wij de anderen

Allemaal op ons eigen schiereiland
En toch zo nabij elkaar

it libben wie hjir
hjit waard ik sjoen

Het leven was hier
Hier werd ik gezien

Geen slecht nieuws

Het recht woont om de hoek
achter deuren in een kraakheldere kamer
daar licht het oog van de oude op
hij gebaart en men luistert
dit is wat moet zijn
zo staat het onder de zon
en in rimpelend water geschreven
er zij evenwicht.

Jaap Ferwerda

achter de dingen

ik zie achter de dingen
de dingen van de dingen.

ik hoor achter de woorden
de woorden van de woorden.

de mens is van nature een leugenaar
zonder dat hij liegt dat hij liegt
en eenzaam op weg
naar het einde van zijn eigen bedenksel.

ik ben alleen.

en ik weet dat.

en ik lieg.

Gaston Bannier

de tijd

de tijd
die zich altijd maar weer
weldadig wentelt
in de onomkeerbaarheid van haar gedrag,
van 'er is geen weg meer terug'
tot 'zeg dat nog eens als je durft,'
van 'zo gaan die dingen nou eenmaal'
tot 'als ik me omdraai ga je wat beleven,'
die tijd schijnt nooit ergens
berouw van te hebben,
gaat telkens weer
met een gerust hart naar bed.

rechtvaardigheid
is een kop thee,
met of zonder koekje.

Gaston Bannier

o, die taal toch,
die taal die zo gemakkelijk
haar vingers afhaalt
van wat ze eigenlijk wil zeggen.
hoeveel woorden
heb ik zo al niet verloren?

Gaston Bannier

Onafhankelijk

Het rechte pad leek eindeloos
Maar dan onherroepelijk
Bleek jouw termijn verstreken
Gevestigd, verjaard, maar
steeds uit het goede hout gesneden

Alleen de tijd beschikt nog,
doet zijn beroep op jou
niemand velt, een oordeel noch bomen
over hoe vrijheid wordt gevierd,
Jij hebt het laatste woord.

Annemarie Steenbergen

Zoals de korrels het strand, de bomen het bos, vogels de zang
ja, zo draagt de taal de wet
als iemand moet waken, als burgers de inkt zien, de letters,
maar niet het recht
wie houdt het dan gewicht van de wet in de kom van zijn handen
voelt hoe de wet bestaat uit jaarringen, kent de nerven van tekst
weet hoe te wegen, te luisteren
hoe maak je bomen van regels, zang van recht, een plek voor mensen om te mogen zijn?

Hanneke van Eijken

Kom

Ik blijf, ook al ben ik van taal

word ik gekleurd van hoe ik word gelezen en gewogen

ik ben de nerven in de alledaagse dingen – een fietser die uitglijdt in de regen,

een onopgelost conflict, wie gelijk heeft bij het oversteken, hoe een moeder voor een zoon

zorgt, wie betaalt voor ongeluk –

ik ben de ongeziene vriend die met de mensen meereist

en jij, je kent mijn barsten, mijn gladheid, mijn kleinste zingen heb je gehoord

en nu je vertrekt, weet dan dat ik blijf

als je me tegen het licht houdt

zie je hoe de wet de kleur van een bospad in het middaglicht heeft

Hanneke van Eijken

Het Gerechtshof

Over de hoge drempel en achter de zware deuren

Schuilt een wereld vol gezichten, vragen, en kleuren

Het Hof weegt daar in wijsheid, waar acceptatie heeft ontbroken

Luistert, beschouwt, besluit: opnieuw recht doende gesproken

En wie het Hof verlaat, over de drempel, terug naar buiten

Onthoudt dat de hoge deuren een wereld van kleur ontsluiten

Marjolein Sulter-Zeinstra